

Vergaderjaar 2017–2018

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1796

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 november 2017

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken voor Handel van 10 november 2017 in Brussel.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag

VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VOOR HANDEL D.D. 10 NOVEMBER 2017

Op 10 november 2017 vond een Raad Buitenlandse Zaken voor Handel plaats. Er werd gesproken over de voorbereiding op de aanstaande Ministeriële Conferentie van de WTO die van 10–13 december 2017 zal plaatsvinden in Buenos Aires, Argentinië, de stand van zaken van de onderhandelingen met Mercosur en Mexico en de implementatie van handelsakkoorden.

Vorbereiding 11^e WTO ministeriële Conferentie

De Commissie lichtte haar inspanningen toe om tot een onderhandelingsresultaat te komen voor de 11^e WTO Ministeriële Conferentie. De Commissie wees er daarbij op dat een resultaat voor de Ministeriële Conferentie niet alleen intrinsieke waarde heeft, maar ook van belang is voor het handelssysteem, gezien de onwillende houding die sommige landen innemen ten opzichte van het multilaterale handelssysteem. De Commissie neemt hierin dan ook een voortrekkersrol. Zo heeft de EU bijvoorbeeld samen met Brazilië een voorstel gedaan voor de beperking van binnenlandse landbouwsteun. Daarnaast heeft de EU een voorstel gedaan over het wegnemen van onnodige procedures en het vergroten van de transparantie over binnenlandse regelgeving ten aanzien van de internationale handel in diensten, bijvoorbeeld door het publiceren van vergunningsvereisten voor buitenlandse dienstverleners op het internet. Ook heeft de EU een voorstel gedaan om binnen het WTO-kader tot onderhandelingen over *e-commerce* te komen.

Ondanks deze inspanningen temperde de Commissie de verwachtingen voor een concreet onderhandelingsresultaat tijdens de Ministeriële Conferentie. De beste vooruitzichten zijn er voor een akkoord over de beperking van subsidies die illegale, niet-gerapporteerde en ongereguleerde visserij in de hand werken.¹ Lidstaten zijn vrijwel eensgezind dat er een akkoord over dit onderwerp moet komen dat bijdraagt aan de verwezenlijking van de SDG 14.6. Er is echter nog geen consensus over de exacte uitwerking van een akkoord, bijvoorbeeld hoe wordt vastgesteld dat er sprake is van overbevissing.

De lidstaten, waaronder Nederland, spraken eensgezind steun uit voor de inzet van de Europese Commissie. Een aantal landen vroegen daarbij wel aandacht voor binnenlandse gevoeligheden, zoals op het terrein van landbouw, en spraken specifieke wensen uit, zoals de wens om nieuwe onderwerpen als digitale handel en investeringsfacilitatie in WTO-verband te bespreken.

Stand van zaken onderhandelingen Mercosur en Mexico

De Commissie gaf aan dat er op dit moment, met het oog op de verkiezingen in Latijns-Amerika in 2018, een politiek gunstig momentum is om het handelsakkoord met Mercosur na 17 jaar onderhandelingen te sluiten. De economische belangen zijn groot. De Commissie schat de mogelijke besparing van invoerrechten door een akkoord met Mercosur zo'n acht keer groter in dan de besparing van de invoerrechten voor Europese exporteurs door het handelsakkoord met Canada. De Commissie concentreert zich momenteel op een nieuwe uitwisseling van markttoegangs-aanbiedingen voor goederen, diensten en aanbestedingen. De Commissie onderstreepte daarbij zo veel mogelijk rekening te zullen

¹ Zogenaamde IUU-fishing (illegal, unreported and unregulated fishing).

houden met de gevoeligheden van lidstaten, bijvoorbeeld ten aanzien van landbouw.

Over Mexico gaf de Commissie aan dat er goede vooruitgang wordt geboekt in de onderhandelingen over de modernisering van het handelsakkoord met Mexico. Tegelijkertijd zijn er nog steeds punten waar nog vooruitgang moet worden geboekt voordat een akkoord kan worden bezegeld, bijvoorbeeld op het terrein van dienstenhandel en toegang tot de markt van overheidsaanbestedingen.

De Commissie wees op zowel de grote economische belangen van beide akkoorden, bijvoorbeeld voor de Europese agrarische exportmarkt, alsmede de belangrijke politieke implicaties van de akkoorden. Deze akkoorden kunnen gezien worden als positief signaal vóór het internationale handelssysteem tegen de achtergrond van toenemend protectionisme.

Een groot aantal lidstaten, waaronder Nederland, sprak steun uit voor de verdere verdieping van de handelsbetrekkingen met Latijns-Amerika en riep de Commissie op het huidige positieve momentum te benutten. Een aantal lidstaten wees op deelbelangen, zoals landbouwgevoeligheden en de wens voor ambitieuze afspraken over datastromen, zonder dat dit zich vertaalde in de oproep om het tempo van onderhandelingen te verlagen. Ook Nederland benadrukte, in lijn met de discussie tijdens het Algemeen Overleg op 7 oktober, het belang van een gelijk speelveld en duidelijke afspraken over standaarden ten aanzien van arbeidsrechten, milieu, klimaat, voedselveiligheid en dierenwelzijn. Nederland riep de Commissie op toe te zien op de naleving van deze afspraken en in dialoog te blijven over handhaving hiervan.

Implementatie handelsakkoorden

De Commissie presenteerde het op 9 november 2017 uitgebrachte rapport over de werking en implementatie van de 25 handelsakkoorden van de Europese Unie die momenteel worden toegepast.² Het rapport is het eerste horizontale rapport over de werking van alle handelsakkoorden. De Commissie heeft aangegeven deze rapportage jaarlijks te willen publiceren.

Het rapport laat zien dat handelsakkoorden doorgaans een positief effect hebben op de onderlinge handel van handelspartners. Opvallend is dat juist de twee sectoren die vaak als het meest gevoelig gelden in de onderhandelingen, de Europese landbouw- en autosector, in de praktijk veel winnen bij handelsakkoorden. Tevens is opvallend dat voor gevoelige producten waarvoor tariefquota (in hoeveelheid gelimiteerde tariefverlagingen) zijn ingesteld in plaats van ongelimiteerde tariefverlagingen, blijkt dat vaak niet het gehele tariefquota wordt gebruikt. Voor kaas wordt bijvoorbeeld slechts 4.3% van het quota gebruikt voor Peru. Hetzelfde geldt voor de tariefquota die de EU open heeft gesteld aan de handelspartners. Het rapport bevestigt dat het gebruik van de lagere invoerrechten vanuit het handelsakkoord door Europese bedrijven achterblijft bij het gebruik in het land waarmee de EU een akkoord heeft afgesloten.

Verder heeft het rapport bijzondere aandacht voor duurzaamheidsafspraken in handelsakkoorden. In 2016 zijn onder het duurzaamheids hoofdstuk dialogen gehouden met onder andere Centraal America, Colombia en Peru, Korea, Georgië en Moldova. Het rapport biedt een overzicht van de verschillende onderwerpen die daarbij zijn besproken,

² <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1753>

zoals de handel in krokodilleer in Colombia, biodiversiteit in Panama en de arbeidsinspectie in Moldavië.

De Commissie benadrukte het belang om de implementatie van handelsakkoorden met belanghebbenden, zoals bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, te bespreken en wil daarin graag samen met lidstaten optrekken. Lidstaten steunden deze oproep en vroegen in het bijzonder aandacht voor het midden- en kleinbedrijf.

Triloogonderhandelingen over antidumping- en antisubsidiemaatregelen

Ten slotte informeerde het Estse voorzitterschap de Raad over de beide triloogonderhandelingen ten aanzien van het antidumping- en antisubsidie-instrumentarium. Het Europees parlement heeft op 15 november 2017 positief gestemd over de uitkomst van de triloogonderhandelingen over de nieuwe antidumpingmethodologie in reactie op het vervallen van bepaalde bepalingen uit het WTO-toetredingsprotocol van China. De verwachting is dat deze herziening van de wetgeving in december wordt gepubliceerd in het publicatieblad en vervolgens in werking zal treden.

De andere triloog over de aanpassing van het antidumping- en antisubsidie-instrumentarium (het zogenaamde moderniseringsvoorstel) loopt nog door. Het voorzitterschap werkt verder aan een compromis met het Europese parlement. Op 23 november en 5 december zullen verdere triloogonderhandelingen tussen de Commissie, Raad en het Europees parlement plaatsvinden.